Wikipedia

Bahasa Eyak

Eyak

I·ya·q

Asli di	Amerika Syarikat
Wilayah	Cordova, Alaska
Pupus	21 Januari 2008, setelah kematian Marie Smith Jones
Keluarga bahasa	Dené-Yenisei ▪ Na-Dene ▪ Athabaskan-Eyak ▪ **Eyak**
Sistem penulisan	Rumi
Kod bahasa	
ISO 639-3	eya

Bahasa Eyak ialah sebuah bahasa Na-Dené pupus yang pernah dituturkan di kawasan selatan Alaska, berhampiran muara Sungai Copper.

Marie Smith Jones (14 Mei 1918 – 21 Januari 2008)[1][2][3] dari Cordova ialah penutur asli terakhir bahasa itu, dan juga orang Eyak jati yang terakhir. Disebabkan kepupusan penutur aslinya, bahasa Eyak dijadikan lambang perjuangan membanteras kepupusan bahasa.[4]

Perluasan bahasa Inggeris serentak dengan sekatan terhadap bahasa-bahasa pribumi bukan satu-satunya sebab merosotnya bahasa Eyak. Penghijrahan kaum Tlingit di sekitar Yakutat ke arah utara pada zaman sebelum kedatangan penjelajah barat menggalakkan penggunaan bahasa Tlingit berbanding bahasa Eyak di sepanjang Pantai Pasifik Alaska. Selain itu, Bahasa Eyak juga menerima tekanan daripada jiran-jirannya di barat, iaitu kaum Alutiiq di Prince William Sound, dan juga para penduduk lembah Sungai Copper. Kebudayaan Eyak dan Tlingit mula bergabung di sepanjang Pantai Teluk, sehingga sebilangan penutur bahasa Eyak diserap ke dalam kelompok Tlingit di Pantai Teluk. Hal ini menyebabkan bahasa Eyak lama-kelamaan digantikan oleh bahasa Tlingit di kalangan kelompok bercampur selepas beberapa turun-temurun, seperti yang diceritakan dalam sejarah lisan Tlingit di kawasan tersebut.

Saudara-saudara terdekat bahasa Eyak ialah bahasa-bahasa Athabaskan. Gugusan bahasa Eyak-Athabaskan bersama bahasa Tlingit, membentuk bahagian asas dalam filum bahasa Na-Dené.

Sebilangan nama tempat Tlingit di sepanjang Pantai Teluk berasal daripada nama-nama Eyak yang tidak membawa erti dalam bahasa Tlingit, namun dikekalkan oleh tradisi lisan. Kewujudan nama Tlingit terbitan bahasa Eyak di sepanjang pesisir pantai hingga ke bahagian tenggara Alaska merupakan bukti kukuh bahawa taburan bahasa Eyak prasejarah lebih besar berbanding waktu kedatangan penjelajah Eropah, sekaligus mengesahkan sejarah lisan yang diceritakan oleh orang-orang Tlingit dan Eyak di seluruh rantau tersebut.

Isi kandungan

Konsonan

Vokal

Rujukan

Bibliografi

Pautan luar

Konsonan

		Dwibibir	**Gusi**		**Pascagusi / Lelangit**	**Lelangit lembut**		**Uvular**	**Glotis**
			Tengah	**Sisian**		**Biasa**	**Terbibir**		
Hentian	**Tak berhembusan**		**d** [t]			**g** [k]	**gw** [kʷ]	**g̣** [q]	
	Berhembusan		**t** [tʰ]			**k** [kʰ]		**q** [qʰ]	
	Ejektif		**t'** [tʼ]			**k'** [kʼ]		**q'** [qʼ]	**'** [ʔ]
Letusan	**Tak berhembusan**		**dz** [ts]	**dl** [tɬ]	**j** [tʃ]				
	Berhembusan		**ts** [tsʰ]	**tl** [tɬʰ]	**ch** [tʃʰ]				
	Ejektif		**ts'** [tsʼ]	**tl'** [tɬʼ]	**ch'** [tʃʼ]				
Geseran			**s** [s]	**ł** [ɬ]	**sh** [ʃ]	**x** [x]	**xw** [xʷ]	**x̣** [χ]	**h** [h]
Sengauan		(**m** [m])	**n** [n]						
Malaran tak geser				**l** [l]	**y** [j]		**w** [w]		

Perhatian: Bunyi /w/ tidak begitu terbibir, sementara bunyi /m/ bukan asli dalam bahasa Eyak.

Vokal

	Tegang/Panjang			**Kendur/Pendek**		
	depan	pusat	belakang	depan	pusat	belakang
close	**i·** [iː]		**u·** [uː]	**i** [ɪ]		**u** [ʊ]
mid	**e·** [eː]			**e** [ɛ]/**æ** [ɛ]	**a** [ə]	
open	**a·** [aː]			**a** [a]		

Vokal yang diikuti oleh "n" disengaukan.

Rujukan

1. ADN.com (http://www.adn.com/189/story/290580.html)
2. BBC News | Americas | Last Alaska language speaker dies (http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/7206411.stm)
3. "How Do You Learn a Dead Language? (http://www.slate.com/id/2182949)", Christine Cyr, *Slate*, 28 Januari 2008
4. Marie Smith | Economist.com (http://www.economist.com/obituary/displaystory.cfm?story_id=10640514)

Bibliografi

- Krauss, Michael E., ed. 1982. In Honor of Eyak: The Art of Anna Nelson Harry. Fairbanks: Alaska Native Language Center. ISBN 0933769032
- Krauss, Michael E., and Jeff Leer. *Athabaskan, Eyak, and Tlingit Sonorants*. Alaska Native Language Center Research Papers No. 5. Alaska Native Language Center, University of Alaska, P.O. Box 757680, Fairbanks, AK 99775-7680, 1981. ISBN 0933769350
- New Yorker, June 6, 2005: "Last Words, A Language Dies" oleh Elizabeth Kolbert

Pautan luar

- Native Village of Eyak (http://www.nveyak.com) (tapak web rasmi kaum Eyak)
- Alaska Native Language Center (http://www.uaf.edu/anlc)
- Wrangell's 1839 Comparative Word-List of Alaskan languages (http://www.asna.ca/alaska/research/slovar.pdf#page=20) (termasuk Eyak)
- Rencana BBC News (http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/7206411.stm) mengenai kematian penutur asli terakhir sekali dengan gambarnya. (Tarikh rencana 24 Januari 2008).
- Eyak Preservation Council (http://www.redzone.org/NewPages/EPC)
- From Stewards to Shareholders: Eyaks Face Extinction (http://multinationalmonitor.org/hyper/issues/1993/03/mm0393_09.html) (temu bual).
- The Eyak Corporation (http://www.eyakcorporation.com) (ANSCA Corporation)

Templat:Languages of Alaska

Diambil daripada "https://ms.wikipedia.org/w/index.php?title=Bahasa_Eyak&oldid=4276753"

Laman ini kali terakhir disunting pada 01:01, 21 Januari 2018.

Teks disediakan dengan Lesen Creative Commons Pengiktirafan/Perkongsian Serupa; terma tambahan mungkin digunakan. Lihat Terma Penggunaan untuk butiran lanjut.